

Bestrid bluffakturor

Bilaga till Polisens Nationella Bedrägericenters Facebooksida

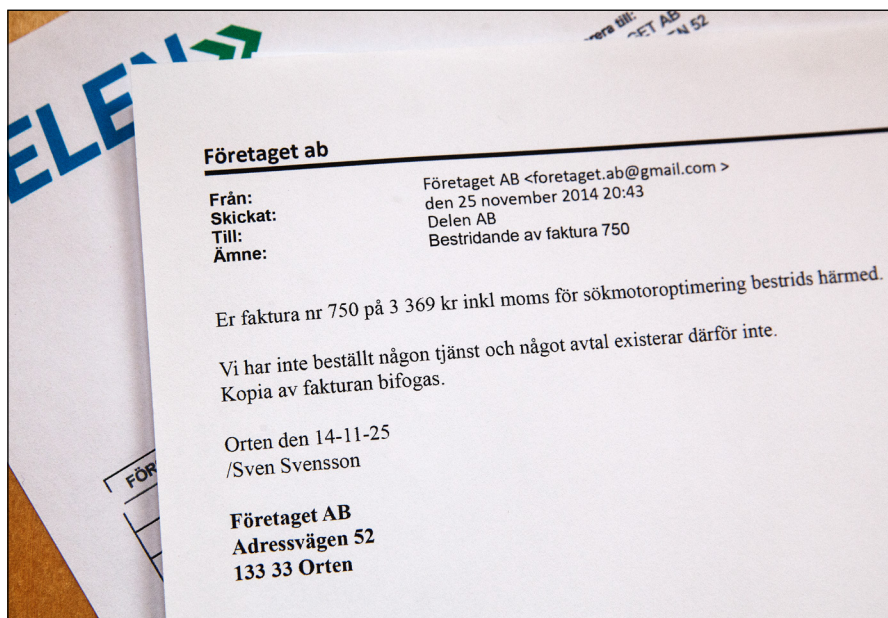
Så bestrider du bluffakturor

Den här bilagan vänder sig främst till företagare som på olika sätt har drabbats av så kallade bluffakturor, de har fått fakturor för varor eller tjänster de inte har beställt - eller som de har vilseletts att beställa.

För privatpersoner gäller delvis andra och förmånligare regler, bland annat beträffande ångerrätt och konsumentskydd, men tillvägagångssättet vid bestridande är samma.

Många blir mycket oroliga när de drabbas av bluffakturor, speciellt om de blir hotade med inkasso, betalningsanmärkningar, Kronofogden eller stämning till Tingsrätten. Därför betalar de fakturan istället för att bestrida kraven, vilket medför att bedragarna lyckats i sitt uppsåt.

Vi vill avdramatisera det hela, i de flesta fall behöver man inte vara orolig om man agerar på rätt sätt och följer våra anvisningar.

Svårare än så här behöver det inte vara att bestrida en fordran:

Företaget AB fick en faktura avseende införande i en företagskatalog.

Efter att kontrollerat att ingen i företaget beställt tjänsten, formulerades bestridandet på denna grund.

Polisens Nationella Bedrägericenter (NBC) har tagit fram detta material tillsammans med ett antal myndigheter och företag. Faktagranskning och värdefulla synpunkter har lämnats av rådmän i Södertäljes och Södertörns tingsrätt, från Kronofogdens rättelse-team i Visby, Förenade Bolag samt av Anders Nyman på konsumentwebbplatsen Knyt.se.

Vi samarbetar med ett flertal myndigheter, organisationer och företag i **Samverkan mot fakturabedrägerier**, en privat-offentlig samverkansgrupp mot fakturabedrägerier.

Polisanmäl

Kommer det en faktura trots att du inte beställt något eller där det finns något annat allvarligt fel, finns självfallet ingen anledning att betala. Var dock medveten om att alla felaktiga fakturor inte är brottsliga, för detta krävs att du på något sätt blivit vilseledd eller tvingad. I så fall ska du omgående polisanmäla händelsen.

Att tänka på vid polisanmälan: Ta med dokumentation, fakturor, påminnelser, eventuell e-postkonversation mm som kan belysa händelsen.

Bestrid betalningsansvar

Alla fakturor som är felaktiga ska bestridas, det vill säga motparten ska uppmärksammas på att du motsätter dig betalning samt orsaken till detta.

Här behandlas hur du ska gå till väga när du bestrider betalningsansvar. Det är viktigt att göra detta snarast möjligt eftersom det förbättrar din ställning vid en eventuell tvisteförhandling i Tingsrätten.

Fakturalikt erbjudande?

Ofta finns det en finstilt text i fakturan där det står att det hela utgör ett erbjudande. Trots att avsikten självklart är att texten inte ska uppmärksammas är det inte givet att det går att beteckna förfarandet som ett avsiktligt vilseledande. Det är inte nödvändigt att bestrida en sådan faktura, däremot måste du spara den som bevisning om motparten senare skulle hävda att ett avtal ingåtts.

Är fakturan inte utformad som ett erbjudande, är ett bestridande helt nödvändigt!

BESTRID FAKTURAN SÅ HÄR

Bestridande kan ske på flera olika sätt. Det skadar inte att kombinera flera av metoderna.

Glöm inte att ange kundnummer/fakturanummer.

Du kan bestrida en faktura genom att skicka e-post, fax eller rekommenderat brev. Det sistnämnda kostar dock pengar och är tidsödande.

Lösbrev och muntliga bestridanden rekommenderas inte, eftersom det kan vara svårt att bevisa att brev skickats och att samtal verkligen ägt rum om motparten hävdar motsatsen.

Ditt meddelande ska innehålla:

- uppgift om vilken faktura saken gäller
- att du bestrider fakturan
- orsaken till ditt bestridande.

Skicka till den adress (post- eller e-postadress) eller till det faxnummer som företaget angivit på fakturan!

- Skriv till exempel: *"Jag bestrider betalningsansvar beträffande fakturan xxxx, på grund av att ingen tjänst beställts."*

- Undvik att signera med din namnteckning, texta bara ditt eller företagets namn.

- Bifoga kopia av den felaktiga fakturan.

OBS! Bestridandet måste formuleras efter de aktuella förhållandena. Undvik därför standardformuleringar som inte överensstämmer med ditt ärende!

Har du blivit vilseledd till att beställa, är det bättre att skriva detta än att hävda att ingen beställning gjorts.

Spara all dokumentation

Det är viktigt att du kan styrka datum och innehåll i ditt bestridande. Spara därför en kopia på alla dina brev och meddelanden och all annan konversation med motparten!

Inkasso

Har fakturan gått till inkasso, måste även inkassoföretaget få ditt meddelande om att fordran bestrids. Gör på samma sätt som i avsnittet ovan.

Enligt god inkassosed får inte bestridna fordringar skickas till Kronofogden. Om fordran vidhålls ska de som vill ha betalt låta domstol pröva frågan.

Bryter de ändå mot detta, bör du underrätta Datainspektionen som är tillsynsmyndighet över inkassoföretagen.

OBS! Bolag har rätt att bedriva inkasso för egna fordringar samt andra bolag i koncernen utan behov av tillstånd från Datainspektionen, <http://www.datainspektionen.se/lagar-och-regler/inkassolagen/gallande-inkassotillstand/>

Kronofogden

Den som vill ha betalt (sökanden) kan ansöka om betalningsföreläggande hos Kronofogden. Om du inte protesterar kan ansökningen resultera i att Kronofogden meddelar ett utslag (en förenklad dom) med innebörden att du är betalningsskyldig. Utslaget kan sedan ligga till grund för verkställighet, alltså att Kronofogden driver in skulden.

Det händer att bluffärenden går vidare som betalningsförelägganden till Kronofogden, trots att en bestriden fordran inte bör lämnas till Kronofogden. I så fall skickar Kronofogden ut ett föreläggande med delgivningskvitto. Det är då mycket viktigt att du genast meddelar Kronofogden att du bestridit kravet.

När Kronofogden fått reda på att fordran bestridits och alltså är tvistig, tillfrågas sökanden (företaget) om denne vill att ärendet överlämnas till Tingsrätten. Om svaret blir nej eller om svar uteblir avslutas ärendet. Om sökanden (företaget) vill fortsätta till Tingsrätten, överlämnar Kronofogden ärendet dit.

Betalningsanmärkning

Uppgifter i en ansökan om betalningsföreläggande till Kronofogden får användas av kreditupplysningsföretagen i en kreditupplysning på ditt företag, även om du har bestridit den. Det innebär att du kan få sänkt kreditvärdighet. Är du privatperson eller har enskild firma får dock endast uppgifter om utslag användas.

Finns företaget med på Svensk Handels varningslista blockeras det av kreditupplysningsföretagen, och du får ingen ”anmärkning”. De använder även andra indikationer för att spärra oseriösa företag.

Saknas företaget på listan kan du istället meddela Kronofogden att du vill att uppgifterna om ansökan tas bort. Detta gör du till Kronofogdens rättelseteam i Visby. Då ska du kunna visa att du bestridit kravet redan innan ansökan om betalningsföreläggande. Kronofogden värderar kopia på e-post eller fax med mottagningskvitto som

KONTAKTUPPGIFTER

Kronofogden

E-post: kronofogdemyndigheten@kronofogden.se

Tel: 0771-73 73 00

Datainspektionen:

E-post: datainspektionen@datainspektionen.se

Tel: 08-657 61 00

Kronofogdens rättelseteam:

Kronofogden/ Rättelser

Box 1074, 621 21 Visby

Tel: 010-572 27 45

lika bra bevis på att du bestridit fordran som kvitto på rekommenderat brev. Lösbrev kan däremot ifrågasättas av motparten, liksom uppgifter om att bestridandet skett muntligt.

Twisteförhandling i tingsrätten

Det förekommer ibland att företaget hotar med att stämma sin motpart till Tingsrätten eller gå vidare från Kronofogden till Tingsrätten efter ett bestridande. Detta kan utgöra ett mycket verksamt hot, då blotta tanken på en rättegång kan vara skrämmande och många tror att de riskerar höga rättegångskostnader om de förlorar. På nätet finns sammanställningar från landets tingsrätter, där det framgår vilka företag som brukar stämma. Se länkförteckning i slutet av detta kompendium!

Så länge du inte fått en delgivning om stämning eller på annat sätt blivit förelagd att svara kan du lugnt avvakta, du har ju bestridit betalningsansvar.

Du kommer via Tingsrätten få ta del av det material som motparten har gett in tillsammans med stämningens ansökan. Det ligger sedan på dig att lämna ett sk svaromål till rätten, där du förklarar varför du inte är betalningsansvarig. Här gäller det att ha is i magen, du kan vara utsatt för ett så kallat chicken race. Detta innebär att motparten kan ha stämt dig enbart för att pressa dig till betalning, även om han är medveten om att han sannolikt förlorar vid en prövning.

Muntlig förberedelse:

Efter att du gett in ditt svaromål, sätts målet normalt ut till så kallad muntlig förberedelse av tingsrätten. Den har som syfte att utreda eventuella oklarheter i målet. Det är nämligen först i nästa steg, huvudförhandlingen, som målet bedöms av domstolen. En muntlig förberedelse består av svaranden (du), kändanden (motparten) och tingsrätten.

Var medveten om att rättens ordförande i de allra flesta fall har som uppgift att verka för att parterna kommer överens, bland annat för att spara samhällsresurser genom att undvika en dyr och resurskrävande huvudförhandling. En förlikning innebär normalt att parterna ”köper sig fria” från risken att förlora en huvudförhandling.

Tänk på:

Förfalskade delgivningskvitton förekommer ibland som påtryckningsmedel, liksom telefonsamtal där bedragarna utger sig för att ringa från Åklagarmyndigheten eller Tingsrätten och pressar på för att få dig att betala. I sådana fall bör du kontakta aktuell myndighet för att kontrollera fakta.

Även om möjligheterna till hjälp ofta är begränsade, skadar det inte att kolla om din branschorganisation eller din företagsförsäkring erbjuder rättsskydd eller annat stöd.

GÖR SÅ HÄR

Så länge du inte fått en delgivning om stämning kan du lugnt avvakta, du har ju bestridit betalningsansvar.

Skulle du mot förmodan bli stämd till domstol måste du omgående meddela Tingsrätten:

- att du bestrider
- samt orsaken därtill (precis samma som du redan meddelat företaget och kanske Kronofogden)
- du måste meddela detta skriftligen till rätten, bifoga alltid kopia på de handlingar du skickat till motparten.

Rättegångskostnader

Blir du stämnd på ett belopp mindre än ett halvt basbelopp (motsvarande 22 250 kronor för 2015) tas målet upp som ett så kallat förenklat tvistemål (FT-mål). FT-målen är anpassade för att du själv ska kunna föra din talan i domstolen, utan juristhjälp. Domaren är skyldig att hjälpa dig få fram det du vill säga.

Förlorande part riskerar normalt sett endast mycket begränsade kostnader, se faktaruta. I de allra flesta fall kan det handla om som mest ett par tusen kronor, men ofta är det betydligt mindre än så. Domstolen prövar alltid om beloppet är skäligt. Det innebär att den ekonomiska risken är begränsad för den som vågar ta striden. Samtidigt kan det innebära att du själv, om du väljer att anlita jurist att föra din talan, får betala mer till juristen än vad du vinner på att slippa betala ursprungskravet.

Det går bra att ringa till Tingsrätten och fråga om vad som gäller för rättegångskostnader och andra frågor om handläggningen.

Att målet handläggs som ett FT-mål framgår av själva målnumret som står på alla handlingar som kommer direkt från Tingsrätten. Det står då "FT" innan målnumret och inte "T". Även om ärendet inte går in under reglerna för FT-mål, finns regeln om att ersättning för rättegångskostnader måste vara skäliga, vilket bedöms av Tingsrätten.

Underskatta inte dina möjligheter att vinna! Är du säker på att du inte gått med på något avtal och har följt våra anvisningar om bestridande, är dina utsikter goda. Glöm inte att det normalt är motparten som måste styrka att det avtal han hävdar verkligen har ingåtts.

Om ärendet hanteras som ett vanligt tvistemål (T-mål), kan det vara klokt att konsultera en jurist innan du beslutar hur du ska agera.

RÄTTEGÅNGSKOSTNADER I FÖRENKLAD TVISTEMÅL

Reglerna om FT-mål i Rättegångsbalken §18:8a begränsar kraftigt rätten till ersättning, eftersom tanken är att begränsa rättegångskostnaderna i mål som gäller mindre belopp.

Förlorar du ett FT-mål måste du förstås betala originalfakturan plus dröjsmålsränta. Du måste också stå för ansökningsavgiften motparten betalat till tingsrätten på 900 kronor, samt eventuellt en timme av motpartens kostnad för rättslig rådgivning, maximalt 1 302 kronor exklusive moms.

Rör målet motpartens kärnverksamhet och är okomplicerat eller återkommande i verksamheten kan du dock slippa att betala den timmen. Enligt rättsfallet NJA 2007 s. 579 som avgjorts i Högsta Domstolen är kostnaden för rättslig rådgivning då obefogad.

Du kan också behöva stå för eventuell resa och uppehälle för vittnen, detta är dock sällsynt.

Återkallad stämning innebär att du har vunnit

Om stämningen återkallas kan målet avskrivas. Du får ett meddelande om att det gjorts en återkallelse och får möjlighet att inom en kortare tid meddela rätten om du begär ersättning för dina kostnader från din motpart. Den som återkallar en talan ska ersätta den andre partens rättegångskostnader.

Dina ersättningsanspråk måste givetvis vara skäligen och kunna verifieras.

Bevaka posten

Det kan vara värt att nämna att rätten normalt skickar alla handlingar i ett ärende som vanliga brev (undantaget meddelandet om stämningen och kallelser till förhandling). Håll därför koll på din post, ska du resa bort bör du alltså meddela detta till rätten.

Kontrollera alltid med Tingsrätten om det är fråga om så kallad förenklad delgivning, för då gäller särskilda regler.

Läs mer

Här är några användbara adresser där du kan hitta fakta om fakturabedrägerier, samt om våra domstolars handläggning av tvistemål:

Polisen Bedrägeri	Polisens officiella Facebooksida om bedrägerier, med kontinuerligt uppdaterat material om bedrägerier.
www.polisen.se	Polisens officiella webbsida
www.svenskhandel.se/varningslistan	Ledande sammanställning av konstaterade bluffföretag.
www.forenadebolag.se/varningslistan	Bra komplement till Svensk Handel
www.foretagarna.se	Här finner du material angående bestridanden
www.internetsweden.se	Information om om internetsäkerhet och it-brott, samt om bluffakturor
knyt.se/stamningar/	Se vilka företag som stämmer.
www.datainspektionen.se	Tillsynsmyndighet över inkassobranschen.
www.kronofogden.se/bluffakturor	Uppgifter om hantering av bluffakturor.
www.stoldskyddsforeningen.se	Kan ge råd och hjälpa till med bestridanden.
www.domstol.se/Tvist/	Fakta om handläggning av tvistemål i domstol
http://www.datainspektionen.se/lagar-och-regler/inkassolagen/gallande-inkassotillstand/	Datainspektionens lista över godkända inkassobolag, samt information om vissa möjligheter att bedriva inkasso utan DI:s tillstånd
http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/sfs_sfs-1942-740/#K18	Rättegångsbalken 18:8a, som behandlar rättegångskostnader vid förenklade tvistemål, s k FT-ärenden